

КЭРЭ ЭЙГЭТИГЭР

тәр Мәскватаны консерватория профессоры, СССР норуоттары музыкадыай культураларыны сийидиинишийт уонна дәрнениши билэр В. М. Беллениыта билсидиит уадаи оруолуымыта. Киии сахилар дьизэртөн ыттыыр ырыаларыны сөзөрө уонна үрдүк сыанабылы биэрэрө.

Федор Григорьевич эл-
бөх массабар ырылары
хөмүйбутун таһынан, үгүс
сага ырылары айтыт.
Композитор саха ырыла-
рын матыцатарын киз-
дилапозоннуурга, ырааһыт
куолаһын сайаһанарга,
толору көрдөрөгө уоһа-
рын кыахтаах согуе буо-
ларыгар көмөлөспүтэ. Би-
линнэ биниги матыцатар

Онц хайныг нэрднхснэ,
тайвчнта сурааларнаа бэр-
ца бишлбнт. Сүрэж уу-
ларан киңрэр нарын
ырыалартаа ийн куйа-
хата нуурэр рон, пол му-
шкеларын сабыдылы
нытта кирдэ. Ону Ольга
Ивановна «Сүрэх ныла-
нылта» дигн Адам өрү-
лүн номускээн ыныа-ха-
ны агардаах суданын
измээн ылдыыр ырыа-
ттан даганы норуохпу-
тун сэд.

Бийиг оройуамуутугар
мелодистары кытта үлс
олус намынах табынна
турар. Ийиллэр апар үлс
ларым пропагандалаанын.
«Дөр талаанырды үүнөрүн
субуун тана. 1933 сыл
салахха коммунист 3. Сте
панов кыттыгалаах семп

шар кытаткылабыта. Билетти туругунан оройуонга 40-тан тахса мелодис баар. Кинилер ВО бырылыынара ырыаларын нотага суруйбаттар, быһата, нотаттаах ырыалар олбет-сүппөт үбэлээнэллэрин, көлөр көмүһүн көстөтөллөрүн, нэл ахсын күндү ыйдыытаарынан буолалларын, кытаттаах ырыалар мэлдьи хымаатын кылааналарын умталлар.

Мелодистарбыт айбыт ырыаларын нотага суруу-
һан аналдаах кинигэ оҕо-
роп таһаартарар, кинилэр
үлэлэрин кинигэни пропаган-
даларыс ыаммат кэрдэ
дэн саныбын.

ПЕТР КОБЕЛЬЯНОВ

Владимир КОЛТОВСКОЙ. Кини суруйбут ырыаларын дьон-сэргэ таптаан ылдыыр, араас концертарга, фестивалларга толорулдууларын нэрэхсин истэр. Владимир Семенович биллээн спортпанай темада уонка оҕолорго анаан ырыа мелодияларын айымыа үтүмүнахтык үлэтир.

ЫРЫАБЫТ ЧУГДААРДЫН

Соторутаагыта оройуон ырыаны айааччыларын — мелодистарын түмсүүлэрин мунньага буолла. Этнолюктертан уонна Чурапчы сэдэниинэтиктэн бу мунньахха ытырылдан кыттыыны ылбыт мелодистар халлааныгытааҕар даҕаны бөбэлэрин санааларын, этинлэрин иҥи-бакка-толлубакка туран дыңт баарынан дьүүллэстэр.

Түмсүү мунһааһын аһылдыгыгар кичирги тылы мелодиятар түмсүүлэрин кэбүлэччилэртэн, сүрүнэччилэртэн биһирдэстэрэ Чурапчытааһы ово музыкальнай оскуолатын преподавателэ Е. М. Соловьева илар.

— Бизни билэрбитинэн, оройуонга ырыаны суруйуунан, мелодияны айыынан дьарыктанар дьон ахсааннара 40-чапар. Бу билэрди да ырылаахтары киллэрэн туран этэр буолдахха. Балартан утумнаахтык улаппыр сүүрбөчү мелодист бар.

МЕЛОДИСТАР АЯАР ТҮМСҮҮЛЭРЭ
САГАРДЫЛЛАН ТЭРИЛИННЭ

днэхэ айар ыгчаты кытта
үлэ-хамнас букатын дава-
ны умгулдуна днэтэхэ,
смысланныг буолуо. Урук-
ку ортүгэр оройуоннаабы
литературнай түмсүүнү
кытта бииргэ үлэлиирбит.
Матрена Васильева, Ро-
ман Саввин, Василий
Уваров үлэлиир ыылары-
гар мелодистарга болдом-
то уурудалар, кинилэр
практичеснай нөмө оло-
хулар, төбө кыаллары-
нан ырыэлэра пропаган-
далаар этэ.—дннр Ека-
терина Марковна, Итин-
тэн салгыс кннн бу ба-
лаһманыыаттан тахсарга,
бастатан туран, мелодис-
тар оройуоннаабы түмсүү-
лэрин сагардан этэ та-
рийдэххэ салгыс үлэ-хам-
нас тусуохтаабын чорбо-
тон балаһтаатэ.

Айар түмсүүгэ төлө дө
итэздэстэр бааларын иһин,
бүгдүйдөөн айымны-
лаахтык, таһаарыстаах-
тык ингэн-тогон үлээһир

мелодистар П. Кобелянов, В. Колтовской, В. Петров ааттара республикара тийиш билгалдур. Дмитрий Попов, Анна Барашкова, Мария Карамзина курдун байыс-байаларыг холуласат суолдаш-якыстах мелодистар тахкан, билдэн-ястоп эрэттаре кырааны айыгы холонотчуларга билигин да үс кыяхтар баалдарын туһунан этэр.

Мушфахха кытгылыны
ылбыт республикатаады
Норуот айымныытын дыа-
тти музыкаа секторын
инспектора А. Н. Семенов
манна муустубут оройуон
мелодистарыгар туһаайан
билигин кэинэ айар та-
рилталар, ол иһинэр оро-
йуоннардаады айар түм-
сүүлэр, ханна биһигэ ула-
даатхартына рынокаа кы-
ны сүһүөх кэинэригэр
айымныыларын дыонно-
сургэа, норуонка тиге-
дар, тарбаттар мыхааха-
тар дыэтэ, Мантан сал-
гына Анатолий Николае-
вич республикатаады Нору-
от айымныытын дыэттин
ылытар, үлэттин сыйлини
билиһиннэрдэ. Кэлэр ый-
га муус устар 7 - 11 күн-
нэригэр Дьонуусуһа
«Саха ыдыаха хантала»

ни тусварарга бийр санагдаахтарын бэлнэтэлдэр.

Светлана Константино-
ва мелодистка.

— Оро тэрилтэтигэр үлэлнир буюламсың, оло-
лорго анаан сурууллубут
ырыалар одус айыахта
пирибөр септөөх. Оттон,
дһиҥгэр, ололорго анал-
лаах ырыаны сурууааччы-
лар бааллар. Ол тһиҥгэр
киинилэр ол айымныылар
таргаммат. Маньаха ки-
ингэнэр бөгүстэйи таһа-
рыы көдүүстээх буолуох
этэ, эбэтэр кассетада
уһуллубутун да туһанар
кыахтар эмээ бааллар ээ.
Оройуонга мелодистар
түксүүлэрэ төриллэр наа-
даллах. Нойзбит оройуон-
мут айар ычатыгар ба-
йыбит кыһаммат буоллах-
пытына, атын ний кэсэн
тэрийнэй, кыһаныай?

Владимир Колтовской,
мелодист:

— Сотору-сотору ыытыллар концерттарга, бизчэрдэгэ уларыыбат Колтовской дуу, Кузьмин дуу ылыычылара салгынтыата суох дуу? Эдэрдэбит сана, сунун ырыалара-то-пунктара баар буолуута мелодистар айар түмөсүүлэрин тэрийэн үчүгэйдик үлэлэттигэн быһаччы тутуучуктаара биллэр.

Галина Макарова,
КИЭК методика:

— Кэлинь сүүлээр
туурт тогул «Снааскы кы-
дыахтар» дээн авторскай
ыршаны толорууга ыы-
тыаллыбыт конкурстарга
мелодистары сэрэ ыры-
ны айар алар автордар ах-
саан өртүөнүн эбиллибит-
тэрин биликтинэр нэада.
Тигээр, оройуоннааы
мелодистар айар түмүү-
лэрин эбиктэ 9 күнүттөй
бастааһаах талыһына.

Сагардылдан тарилли-
бит брофшумат мелодис-
тарын алар түмүүллө-
гөр ситинимлери баары-
быт.

II. СЫРОВАТСКАЯ

КОРКИН БУОЧАРА

Бу Мюнхен, Монреаль долгиар
 Нүдүмэх хамсыһын суоһугар.
 Гайбалбыт Кизери сууллаар.
 Үөрүүтгэн өрүтэ ыстанар

Хос ырыпта:

Сыл-хонук аастатын да иһин,
Бар-дьонун уруйа дуорайар:
«Дьэ эбээт, көр, ити, көр, ити —
Бириси Коркунмат буччара!»

Ким куустээх, тулуурдаах, чинчийн
Кинбизинээх кайыкканы ситинэр,
Сахабыт тустуугун чинчийэр
Советскай сир Гимнэ цыргыйэр!

Хос ырызта.

Кинтэн да толлубат, тохтообот
Сынбырда нэврилээх-тахсындаах,
Кинтэн да нэвчилэн хэтигдэт —
Ол саха бөрөгө буолуохтаах.

Хос ырыпта.

Олимпиа хайтгал дабайар
Кытээнэх сагааны ыланнар,
Одооньор алгыһын тутаннар,
Көбүөрө тахсадлар сахалар.
Хос ырыата.

Хос ырызга.

Дмитрий ДИРИНСКИЙ глыбара
Матрена ВАСИЛЬЕВА мелозинт

